

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego w Szkole Podstawowej nr 8

I. Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty wraz z późniejszymi zmianami,
- Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobów oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych,
- Statut Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Mielcu – wewnętrzny system oceniania.

II. Formułowanie i sprawdzanie wymagań edukacyjnych:

1. Nauczyciele języka polskiego na początku roku szkolnego informują uczniów oraz rodziców (prawnych opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania, o sposobach sprawdzania osiągnięć uczniów, a także o zasadach oceniania (PSO).
2. Obowiązkiem rodziców jest zapoznanie się ze szczegółowymi zasadami oceniania (Przedmiotowy System Oceniania), dostępnymi w bibliotece szkolnej oraz na stronie internetowej szkoły.
3. Nauczyciel przedstawia uczniom:
 - a) warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych,
 - b) wymagane wiadomości i umiejętności wynikające z przyjętego programu nauczania,
 - c) podział form sprawdzania wiedzy i umiejętności.
4. W celu uzyskania obiektywnej oceny ucznia nauczyciele stosują następujące formy sprawdzania wiadomości i umiejętności:
 - a) odpowiedzi ustne ucznia,
 - b) testy,
 - c) sprawdziany (z lektur i poszczególnych działów, również z gramatyki),
 - d) kartkówki,
 - e) wypracowania,
 - f) dyktanda,
 - g) ćwiczenia redakcyjne i gramatyczne na lekcji,
 - h) testy sprawdzające umiejętność pracy z tekstem,
 - i) zadania domowe (w formie pisemnej lub ustnej).
5. Uczeń może również uzyskać ocenę z następujących form sprawdzania wiedzy i umiejętności:
 - a) recytacja,

- b) referat,
- c) praca w grupie,
- d) praca dodatkowa,
- e) aktywność,
- f) udział w projekcie edukacyjnym.

6. Obowiązkiem ucznia jest systematyczne prowadzenie zeszytu przedmiotowego i noszenie podręcznika.
7. W trakcie jednych zajęć edukacyjnych uczeń nie może być oceniany więcej niż dwa razy z bieżącego materiału (wyjątek stanowią zajęcia, w czasie których nauczyciel oddaje ocenione prace długoterminowe, np. sprawdziany, wypracowania itp.).
8. Pisemne sprawdziany wiadomości, obejmujące większą partię zrealizowanego materiału, zapowiadane są z przynajmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
9. Pisemne formy sprawdzania wiedzy zostaną poprawione, ocenione i wpisane do dziennika przez nauczyciela w terminie do trzech tygodni.
10. Jeżeli uczeń opuścił co najmniej 25 % zajęć języka polskiego, nauczyciel tego przedmiotu może zobligować go napisania sprawdzianu frekwencyjnego, obejmującego materiał omówiony w czasie nieobecności ucznia.
11. Uczeń może w każdym półroczu trzykrotnie zgłosić nieprzygotowanie do zajęć edukacyjnych (2x nieprzygotowanie do lekcji, 1x brak zadania).

III. Kryteria oceniania:

1. Do oceny kartkówek, wypracowań (również wypracowań klasowych) oraz odpowiedzi ustnych stosuje się następujące kryteria:

niedostateczny	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
- nieznajomość treści programowych - odpowiedzi nie na temat lub brak odpowiedzi - odpowiedzi poniżej wymogów na ocenę dopuszczającą - rażące błędy rzeczowe - ubóstwo językowe	- zrozumienie tematu, ogólna orientacja w zakresie materiału programowego - spłycone, niepełne wypowiedzi sformułowane nieporadnie - dopuszczalne błędy rzeczowe - słownictwo ubogie - język w miarę komunikatywny	- znajomość podstawowych treści programowych - poprawne odtwórcze ujęcie tematu - dopuszczalne uproszczenia interpretacyjne i nieliczne błędy rzeczowe - styl ogólnie poprawny, dopuszczalne drobne błędy składniowe, gramatyczne	- dobra znajomość materiału programowego - poprawne ujęcie tematu - właściwy komentarz - próby formułowania samodzielnych wniosków - dopuszczalne uproszczenia - styl poprawny - sprawność językowa, poprawność gramatyczna	- pełna znajomość materiału programowego - pogłębione interpretacje tekstów - logiczne, poprawne ujęcie problemu - samodzielność argumentacji, wnioskowania - wysoka sprawność językowa - swobodny styl wypowiedzi - bogate słownictwo - świadome, trafne stosowanie terminów	- znajomość treści wykraczających poza materiał programowy - odwoływanie się do kontekstów filozoficznych, historycznych, kulturowych, artystycznych - krytycyzm, śmiałość argumentacji - dojrzałe, samodzielne wnioskowanie - wysoka sprawność językowa, styl swobodny o cechach indywidualnych - świadome, funkcjonalne stosowanie terminów

2. Ocena cząstkowa może również zostać ustalona na podstawie uzyskanej liczby punktów (np. w testach). Do niniejszych form sprawdzania wiedzy i umiejętności stosuje się następujące kryterium:

91 – 100% - bardzo dobry

71 – 90% - dobry

51 – 70% - dostateczny

30 – 50% - dopuszczający

0 – 29% - niedostateczny

Uczeń może otrzymać ocenę celującą pod warunkiem, że rozwiąże wszystkie zadania na ocenę bardzo dobrą.

3. Wyniki próbnego egzaminu na zakończenie 8 klasy wpisywane są do dziennika lekcyjnego oraz brane pod uwagę przy klasyfikacji semestralnej lub końcoworocznej.

4. Kryteria oceniania prac pisemnych (wypracowań) – pod warunkiem, że nie zostaną one ocenione według kryteriów egzaminu na koniec ósmej klasy):

- zgodność treści z tematem i wyczerpanie tematu, oryginalność

- właściwa forma i kompozycja,
 - poprawność języka, zasób słownictwa, styl

- poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.

Uwaga: za pracę nie na temat oraz brak zeszytu bądź zadania w dniu sprawdzania pracy domowej uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

5. Kryteria oceniania dyktand:

KLASA IV	KLASA V	KLASA VI - VIII
0 błędów: celujący 1-2 błędy: bardzo dobry 3-5 błędów: dobry 6-8 błędów: dostateczny 9-12 błędów: dopuszczający 13 i więcej: niedostateczny	0 błędów: celujący 1 błąd: bardzo dobry 2-3 błędy: dobry 4-6 błędów: dostateczny 7-9 błędów: dopuszczający 10 i więcej: niedostateczny	0 błędów - celujący 1 błąd: bardzo dobry 2 błędy: dobry 3-4 błędy: dostateczny 5-7 błędów: dopuszczający 8 i więcej: niedostateczny

- Podczas dyktand i sprawdzianów ortograficznych uczeń nie może korzystać ze *Słownika ortograficznego*.
- Uczeń dyslektyczny otrzymuje test dyktanda z lukami i uzupełnia jedynie luki.
- Dla uczniów dyslektycznych nauczyciel ustala indywidualne normy zaliczeń dyktand w zależności od wskazań poradni psychologiczno-pedagogicznej.

6. Kryteria oceniania recytacji:

- topień opanowania pamięciowego,
- trafność interpretacji głosowej tekstu (tempo i siła głosu, modulacja głosu, właściwe przestankowanie),
- zrozumienie treści.

7. Kryteria oceniania głośnego czytania:

GŁOŚNE CZYTANIE

OCENA	KLASA IV	KLASA V	KLASA VI - VIII
6	Jak na bardzo dobry. Uczeń włącza do odczytania elementy interpretacji tekstu na poziomie odczytań „aktorskich” w teatrze szkolnym.		
5	Uczeń biegle, bezbłędnie czyta nowy tekst, z uwzględnieniem akcentów logicznych, właściwego tempa i rytmu.	Uczeń wyraziście, biegle czyta nowy tekst, z uwzględnieniem akcentów logicznych, właściwego tempa i rytmu oraz z odpowiednim zaznaczeniem akcentów	Uczeń wyraziście, biegle czyta nowy tekst, z uwzględnieniem akcentów logicznych, właściwego tempa i rytmu oraz z odpowiednim zaznaczeniem akcentów

		emocjonalnych.	emocjonalnych; poprawnie, wyrażnie i wyraziście czyta różnorodne teksty z uwzględnieniem celu (informacja, przeżycie, perswazja itp.); odczytuje poprawnie poznane skróty i skrótowce.
4	Uczeń czyta płynnie, wyraziście, stosując znaki prawidłowego przestankowania, wcześniej poznany tekst.	Uczeń czyta poprawnie, płynnie, wyraziście nowy tekst, uwzględniając akcentowanie logiczne.	Uczeń wyraziście, biegle czyta nowy tekst, z uwzględnieniem akcentów logicznych, właściwego tempa i rytmu oraz z odpowiednim zaznaczeniem akcentów emocjonalnych.
3	Uczeń czyta poprawnie poznany wcześniej tekst, błędnie odczytuje wyrazy nowe, trudne, w większości stosuje znaki przestankowe.	Uczeń czyta poprawnie poznany wcześniej tekst, stosując znaki przestankowe (odczytuje błędnie wyrazy nowe, trudne).	Uczeń czyta poprawnie poznany wcześniej tekst, stosując znaki przestankowe; błędnie odczytuje niektóre wyrazy w nowym tekście; w większości uwzględnia zasady logicznego akcentowania
	Uczeń czyta głośno poznany wcześniej tekst, nie zachowuje odpowiedniego tempa, logicznego przestankowania, błędnie odczytuje wyrazy; technika głośnego czytania pozwala mu jednak na zrozumienie tekstu.	Uczeń czyta głośno poznany wcześniej tekst, nie zachowując odpowiedniego tempa, logicznego przestankowania, błędnie odczytuje niektóre wyrazy; technika głośnego czytania pozwala mu jednak na zrozumienie tekstu.	Uczeń czyta poprawnie poznany wcześniej tekst, stosując znaki przestankowe, błędnie odczytuje wyrazy nowe, trudne; technika głośnego czytania pozwala mu na zrozumienie czytanego głośno tekstu.
1	Technika głośnego czytania jest tak słaba, że uczeń nie rozumie głośno czytanego tekstu; uczeń błędnie odczytuje większość wyrazów, nie stosuje logicznego przestankowania.	Technika głośnego czytania jest tak słaba, że uczeń nie rozumie głośno czytanego tekstu; uczeń błędnie odczytuje większość wyrazów, nie stosuje logicznego przestankowania.	Uczeń nie opanował techniki głośnego czytania, co uniemożliwia mu wykonywanie najprostszych zadań i ćwiczeń oraz samodzielne uczenie się.

8. Prowadzenie i ocena zeszytów przedmiotowych

a) Zeszyt ucznia sprawdzany jest przynajmniej jeden raz w każdym semestrze.

Każdy zeszyt sprawdzany jest pod kątem kompletności notatek, ich poprawności merytorycznej, estetyki, kaligrafii oraz poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej.

b) W przypadku pojawienia się dużej ilości rażących błędów ortograficznych, nieznajdujących uzasadnienia psychologicznego (dysleksja, dysgrafia), nauczyciel poleca uczniowi przepisywanie albo ponowne napisanie notatki, ćwiczenia itp.

c) Uczeń ma obowiązek uzupełniania notatek w zeszycie za czas swojej nieobecności w szkole.

d) W uzasadnionych przypadkach nauczyciel ma prawo zwolnić go z tego obowiązku lub określić, które partie notatek mogą być pominięte.

e) Ocena za prowadzenie zeszytu wystawiana jest przynajmniej jeden raz w każdym semestrze i przy jej wystawianiu brane są pod uwagę następujące elementy: kompletność notatek, ich poprawność merytoryczna, estetyka, kaligrafia, poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.

9. Pisemne prace domowe

a) Obowiązkiem ucznia jest systematyczne odrabianie prac domowych.

Przy zadawaniu prac domowych nauczyciel precyzuje wymagania formalne związane z odrobieniem tego zadania (termin, sposób, których uczeń zobowiązany jest przestrzegać).

b) Prace domowe mogą mieć charakter dłuższych wypracowań, krótkich zdań, związanych z przygotowaniem do kolejnej lekcji lub ćwiczenia niezbędnego do utrwalenia zdobytych na lekcji umiejętności i wiedzy, zgromadzenia materiałów, wykonania prac plastycznych lub innych.

c) Nauczyciel sprawdza wykonanie wymienionych wyżej prac w wyznaczonym terminie.

d) Znak graficzny (tzw. „widzianka”) oznacza, że nauczyciel sprawdzał wykonanie pracy, ale nie sprawdzał jej zawartości merytorycznej.

e) Nieodrobienie pracy domowej w terminie zostaje odnotowane przez nauczyciela za pomocą oceny niedostatecznej – chyba, że uczeń zgłasza brak zadania (jedno w semestrze). Jednak na następnej lekcji uczeń musi mieć odrobione owe zadanie – nie dotyczy to ucznia, który był nieobecny przez dłuższy czas.

10. Kryteria oceniania (umiejętności szczegółowe):

a) Kształtowanie języka przedmiotu:

- rzeczowość wypowiedzi
- odwoływanie się do wiedzy przedmiotowej
- włączanie terminologii, (języka przedmiotu) do swojego słownika, do mowy potocznej (w sytuacjach typowych i nietypowych)
- rozumienie dosłownego i przenośnego znaczenia słów i stosowanie w sytuacjach praktycznych
- poprawne stosowanie podstawowych pojęć
- zbieranie, uogólnianie, porównywanie wiadomości, wyciąganie wniosków.
-

b) Rozwiązywanie problemów

- właściwe rozpoznanie i zdefiniowanie problemu
- analizowanie wszystkich aspektów zagadnienia
- zaplanowanie rozwiązania
- zaproponowanie różnych wariantów rozwiązania problemu
- uogólnianie, porównywanie i wyciąganie wniosków.

c) Aktywność na lekcjach

- udział w rozmowach i dyskusjach
- współpraca z zespołem
- udzielanie pomocy kolegom
- inicjatywa (własne propozycje, pytania)
- reakcje na polecenia nauczyciela
- samodyscyplina
- zainteresowanie tematem, przebiegiem lekcji
- inwencja twórcza.

d) Przygotowanie do lekcji

- orientacja w bieżącym materiale
- posiadanie podstawowego wyposażenia (podręcznika, zeszytu)
- odrabianie zadań domowych
- posiadanie niezbędnych materiałów pomocniczych.

e) Praca domowa

- prawidłowe wykonanie
- samodzielność w wykonaniu zadania
- stopień zrozumienia zadania
- zastosowanie wiedzy przedmiotowej
- oryginalność.

f) Praca w grupie

- aktywne uczestnictwo w pracy zespołu
- aktywne słuchanie innych
- tolerancja wobec wartości i poglądów innych osób
- pomoc innym
- modelowanie zachowania innych w grupie
- umiejętność "wchodzenia" w różne role
- korzystanie z pomocy innych osób
- podporządkowanie się poleceniom
- umiejętność dyskusowania, negocjowania
- przestrzeganie kultury języka i dyskusji
- twórczy wkład (argumenty, pomysły)
- współodpowiedzialność

g) Recytacja (wierszy, prozy)

- stopień opanowania treści
- odpowiednia intonacja i modulacja głosu
- właściwe tempo wypowiedzi, przestankowanie, akcentowanie, artykulacja, dykcja
- interpretacja głosowa tekstu (walory artystyczne).

h) Aktywność pozalekcyjna, dodatkowa

- udział w konkursach przedmiotowych
- wykonanie dodatkowych prac w czasie pozaszkolnym
- dobrowolne działania na rzecz innych
- zdobywanie wiadomości wykraczających poza program nauczania

i) Zeszyt przedmiotowy

- kompletność, systematyczność prowadzenia notatek
- sposób udzielania odpowiedzi na pytania, formułowanie wniosków
- czytelność i estetyka pisma
- poprawność językowa i ortograficzna.

j) Wypowiedź ustna

- zawartość rzeczowa
- wyrażanie sądów, uzasadnienie
- formułowanie argumentów i ich porządkowanie
- płynność, spójność wypowiedzi, logiczny układ treści
- kształtowanie wypowiedzi w zależności od jej celu i sytuacji komunikacyjnej
- bogactwo słownictwa
- poprawność językowa
- sugestywność wypowiedzi.

k) Wykorzystanie informacji z różnych źródeł

- poszukiwanie, porządkowanie i wybór istotnych źródeł informacji
- analiza, porównywanie, uogólnianie, ocena zgromadzonego materiału
- korzystanie z mediów
- umiejętność oceny przydatności zgromadzonych materiałów.

l) Analiza przekazów medialnych

- określanie tematyki dzieła (elementów konwencji gatunkowej)
- dostrzeganie problemów stawianych przez utwór, odczytanie jego intencji
- dostrzeganie związków między kategoriami estetycznymi istniejącymi w utworze (piękno, brzydota, patos, liryzm, ironia ...) a oddziaływaniem na odbiorcę
- wyjaśnienie (na przykładach) sposobu konstruowania obrazu (filmowego, literackiego, graficznego) i warstwy informacyjnej, symbolicznej, estetycznej, perswazyjnej
- uzasadnienie zastosowania określonych technik

ł) Wypracowanie

- godność treści pracy z tematem
- sposób rozwinięcia tematu
- zakres i poprawność wykorzystanego materiału

- respektowanie zasad kompozycyjnych
- zastosowanie właściwej formy wypowiedzi
- estetyka pracy
- bogactwo słownictwa
- poprawność językowa
- poprawność ortograficzna i interpunkcyjna
- samodzielność.

IV. Sposób poprawiania ocen:

1. Uczeń może poprawić ocenę uzyskaną w wyniku sprawdzania wiadomości i umiejętności dotyczących większej partii materiału.
2. Poprawa oceny odbywa się w formie określonej przez nauczyciela przedmiotu.
3. Każdy stopień uzyskany podczas poprawiania oceny wpisuje się do dziennika za oceną uzyskaną poprzednio.
4. Jeżeli uczeń podczas poprawy uzyskał stopień wyższy, poprzedni stopień wykorzystywany jest tylko do oceny systematyczności pracy ucznia. Jeżeli uczeń podczas poprawy uzyskał stopień niższy, traci prawo do następnej poprawy w danym półroczu.
5. Uczeń może poprawić ocenę w terminie jednego tygodnia. Jeśli z przyczyn losowych uczeń nie może poprawić oceny w tym terminie, nauczyciel na prośbę ucznia może ustalić nowy termin i miejsce poprawienia oceny.

V. Tryb ustalania oceny cząstkowej:

1. Uczeń oceniany jest za:
 - a) wiedzę (biorąc pod uwagę jej zakres, rozumienie, stopień opanowania, sposób wyrażania),
 - b) umiejętności,
 - c) wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków,
 - d) przygotowanie do zajęć i pracę na zajęciach,
 - e) kulturę przekazywania wiadomości.
2. Ocenianie wiedzy i umiejętności ucznia dokonywane jest systematycznie w różnych formach w warunkach zapewniających obiektywność.
3. Oceny są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców (prawnych opiekunów).
4. Sprawdzone i ocenione prace pisemne uczeń i jego rodzice (prawni opiekunowie) mogą otrzymać do wglądu na zasadach określonych przez nauczyciela.

VI. Tryb ustalania oceny śródrocznej i końcoworocznej:

1. Ocena semestralna lub końcoworoczna jest ustalana na podstawie przynajmniej sześciu ocen cząstkowych.
2. Ocena semestralna lub końcoworoczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych.
3. Ocenę semestralną (kończącoroczną) ustala się głównie na podstawie ocen cząstkowych z pisemnych i ustnych form sprawdzania wiedzy dokonywanych w klasie (testy, wypracowania klasowe, kartkówki, odpowiedzi ustne).
4. Przy ustalaniu oceny śródrocznej lub końcoworocznej nie wszystkie formy sprawdzania wiedzy muszą być brane pod uwagę.

VII. Informowanie uczniów i rodziców o kryteriach i ocenach klasyfikacyjnych:

1. Na pierwszych zajęciach nauczyciel informuje uczniów o kryteriach oceniania oraz o zasadach ustalania oceny semestralnej (kończącorocznnej). Uczący wyjaśnia również, w jaki sposób rodzice mogą zapoznać się z wymaganiami i kryteriami oceniania (zeszyt przedmiotowy, zebranie z rodzicami, strona internetowa szkoły).
2. Na 2 tygodnie przed konferencją klasyfikacyjną nauczyciel informuje ucznia o zagrożeniu oceną niedostateczną z języka polskiego, co odnotowuje w dzienniku lekcyjnym.
3. Na tydzień przed konferencją klasyfikacyjną nauczyciel informuje ucznia o proponowanej ocenie z języka polskiego i wpisuje ją do dziennika.
4. Ostateczne ustalenie oceny i wpis do dziennika następuje na trzy dni przed konferencją klasyfikacyjną.
5. Uczeń ma obowiązek poinformować rodzica (prawnego opiekuna) o proponowanej ocenie klasyfikacyjnej. Nieznajomość oceny nie jest podstawą do jej zmiany. O grożącej ocenie niedostatecznej z języka polskiego informuje rodziców (prawnych opiekunów) wychowawca klasy.

VIII. Dostosowanie wymagań:

1. Nauczyciel języka polskiego - na podstawie pisemnej opinii poradni psychologiczno – pedagogicznej lub innej poradni specjalistycznej - dostosowuje wymagania edukacyjne w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się lub zaburzenia i odchylenia rozwojowe, uniemożliwiające sprostanie wymaganiom edukacyjnym, wynikającym z programu nauczania.
2. Wymagania formułowane na podstawie opinii poradni uwzględniają w szczególności trudności w uczeniu się, rozumiane jako różnorodne rodzaje zaburzeń, manifestujące się istotnymi trudnościami w nabywaniu umiejętności i wykorzystywaniu ich (dotyczą one rozumienia lub używania mowy w formie wypowiedzi ustnej lub pisemnej, które mogą mieć związek z zaburzeniami funkcji słuchowych, myślenia, mówienia, czytania, techniki pisania, stosowania poprawnej pisowni).

IX. Tryb odwoławczy od oceny:

1. Ustalona przez nauczyciela niedostateczna ocena końcoworoczna może być zmieniona w wyniku egzaminu poprawkowego.
2. Egzamin poprawkowy z języka polskiego – podobnie jak z innych przedmiotów - przeprowadza się na pisemną prośbę ucznia lub jego rodziców, wychowawcy, pedagoga, zgłoszoną do dyrektora szkoły nie później niż w dniu konferencji klasyfikacyjnej.
4. Termin przeprowadzenia egzaminu poprawkowego wyznacza dyrektor szkoły. Odbywa się on w ostatnim tygodniu ferii letnich.
5. Egzamin poprawkowy z języka polskiego przeprowadza się w formie pisemnej i ustnej.
6. Uczeń, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do egzaminu poprawkowego w wyznaczonym terminie, może przystąpić do niego w dodatkowym terminie, wyznaczonym przez dyrektora szkoły.
7. Uczeń, który nie zdał egzaminu poprawkowego, nie otrzymuje promocji do klasy programowo wyższej, o ile nie przysługuje mu prawo do promocji warunkowej.